

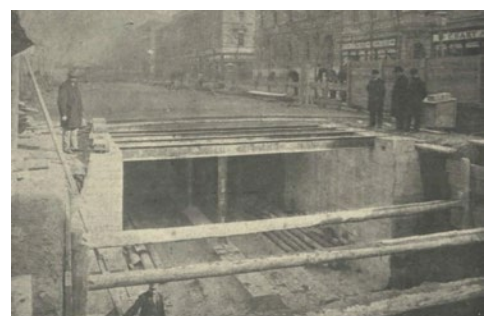
MILLENNIUMI FÖLDALATTI VASÚT

A XIX. század második fele meghatározó jelentőségű volt a főváros fejlesztése szempontjából, amely a tömegközlekedést is érintette. A millenniumi ünnepek közeledtével égetően szükség volt egy gyors és sok utast szállítani képes, menetrendszerűen közlekedő járműre a Városliget és a városközpont között.

Az 1870-ben megalakult Közmunkatanács ellenezte, hogy az Andrassy út felszínén kötőpályás közlekedést hozzanak létre. Ezért a Budapesti Villamos Városi Vasút igazgatója, Balázs Mór javaslatai alapján egy földalatti vonal megvalósítása mellett döntöttek. A felszín alatti vasútra a német Siemens & Halske cég 1894-ben készített tervet, az engedélyezéskor azonban az illetékesek kikötötték, hogy a vasútnak el kell készülnie a millenniumi ünnepekre, az 1896-os Ezredévi Kiállítás megnyitójáig.

Huszonegy hónappal a határidő előtt, két irányból kezdtek neki a hat méter széles, 3225,56 méter hosszú alagút kialakításának. Európa első motorkocsis üzemű földalatti vasútja rekordidő alatt készült el. 1896. április 11-én indult el a műszaki átadás, és hivatalosan 1896. május 2-án Ferenc József osztrák császár és magyar király nyitotta meg a világ második föld alatt húzódó vasútvonalát. Május 8-án maga az uralkodó is kipróbálta a földalattit, aminek emlékére az üzemeltető társaság felvette a Ferenc József Földalatti Villamos Vasút Rt. elnevezést.

A vonalon kezdetben tíz faburkolatú barna és tíz acélburkolatú sárga motorkocsi közlekedett. Ezek között is kiemelt jelentőséggel bírt a 20-as sorszámot viselő kocsi, melyet az uralkodónak és a Habsburg család tagjainak tartottak fenn, de később Horthy Miklós kormányzó is ezzel utazott. A Schlick-gyár által készített járműveket 1924 és 1930 között felújították, és 1960-tól pótkocsival egészítették ki.

A 3700 méteres vonal nyugatról kelet felé, sorrendben a következő földalatti megállókat érintette: Gizella tér (jelenlegi Vörösmarty tér), Deák Ferenc tér, Váci körút (ma Bajcsy-Zsilinszky út), Opera, Oktogon, Vörösmarty utca, Körönd (későbbi Kodály körönd), Bajza utca, Aréna út (mostani Hősök tere). A pálya a Hősök terét elhagyva jött fel a felszínre.

A „kisföldalatti” nagyszabású felújításra csak a főváros 100. jubileumának előestéjén, 1970-től került sor. Ekkor nemcsak a régi szerelvényeket cserélték ki a ma is látható Ganz-motorvonatokra, hanem a föld feletti pályaszakaszt is megszüntették. Ezen a metróvonalon 1995-ben hajtottak végre újabb felújítást, amikor is kicserélték az eredeti talpfákat, és restaurálták a megállókat. Ennek is köszönhető, hogy Millenniumi Földalatti Vasútat az Andrassy úttal együtt 2002-ben világörökségi helyszínnek nyilvánították.

Források:

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1896_majus_2_a_millenniumi_foldalatti_vasut_megnyitasa

<http://iho.hu/hir/szazhusz-eves-a-millenniumi-foldalatti-160430>

http://metros.hu/sztori/foldalatti_sztori.html

<http://people.inf.elte.hu/gagsabi/>

Összeállította: Varnyúné Kovács Magdolna

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN